

BESLUT

RÅDETS BESLUT (EU) 2016/1230

av den 12 juli 2016

om fastställande av att Portugal inte har vidtagit effektiva åtgärder för att följa rådets rekommendation av den 21 juni 2013

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 126.8,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation, och

av följande skäl:

- (1) Enligt artikel 126 i fördraget ska medlemsstaterna undvika alltför stora underskott i den offentliga sektorns finanser.
- (2) Stabilitets- och tillväxtpakten grundas på målet om sunda offentliga finanser, som ett sätt att stärka förutsättningarna för prisstabilitet och stark varaktig tillväxt som kan bidra till ökad sysselsättning. Stabilitets- och tillväxtpakten omfattar rådets förordning (EG) nr 1467/97 ⁽¹⁾, som antogs i syfte att främja en snabb korrigerande av alltför stora underskott i de offentliga finanserna.
- (3) På kommissionens rekommendation fastslog rådet i sitt beslut av den 2 december 2009, i enlighet med artikel 126.6 i fördraget, att ett alltför stort underskott förelåg i Portugal och utfärdade en rekommendation om att korrigera detta senast 2013, i enlighet med artikel 126.7 i fördraget och artikel 3 i förordning (EG) nr 1467/97 ⁽²⁾. Efter en begäran från de portugisiska myndigheterna om ekonomiskt bistånd från unionen, euroområdet och Internationella valutafonden (IMF) beviljade rådet ekonomiskt bistånd från unionen till Portugal ⁽³⁾. Den 17 maj 2011 undertecknades ett samförståndsavtal om särskilda villkor för den ekonomiska politiken mellan kommissionen och de portugisiska myndigheterna. Sedan dess har rådet utfärdat två rekommendationer till Portugal (den 9 oktober 2012 och den 21 juni 2013) på grundval av artikel 126.7 i fördraget, där fristen för att korrigera det alltför stora underskottet förlängdes till 2014 respektive 2015. I båda rekommendationerna ansåg rådet att Portugal hade vidtagit effektiva åtgärder, men att oväntade negativa ekonomiska händelser med stora negativa effekter på de offentliga finanserna hade inträffat.
- (4) För att få ned det nominella underskottet i de offentliga finanserna under referensvärdet på 3 % av BNP på ett trovärdigt och varaktigt sätt senast 2015 rekommenderades Portugal särskilt att a) minska det nominella underskottet till 5,5 % av BNP 2013, 4,0 % av BNP 2014 och 2,5 % av BNP 2015, vilket bedömdes ligga i linje med en förbättring av det strukturella saldot på 0,6 % av BNP 2013, 1,4 % av BNP 2014 och 0,5 % av BNP 2015, på grundval av en uppdatering av de ekonomiska utsikterna för Portugal gjord i maj 2013 av kommissionens avdelningar; b) genomföra åtgärder motsvarande 3,5 % av BNP för att begränsa 2013 års underskott till 5,5 % av BNP, däribland åtgärderna i 2013 års budgetlag och ytterligare åtgärder som anges i tilläggsbudgeten, närmare bestämt nedskärningar av lönekostnaderna, effektiviserad offentlig förvaltning, minskad offentlig konsumtion och bättre användning av medel från unionen; c) med utgångspunkt i översynen av de offentliga utgifterna, anta varaktiga konsolideringsåtgärder motsvarande minst 2,0 % av BNP för att uppnå målet på ett nominellt underskott på 4,0 % av BNP 2014 och sikta på att effektivisera och modernisera den offentliga förvaltningen, råda bot på övertalighet inom den offentliga sektorns olika funktioner och enheter, förbättra pensionssystemets hållbarhet och uppnå riktade kostnadsbesparingar inom enskilda fackministerier; och

⁽¹⁾ Rådets förordning (EG) nr 1467/97 av den 7 juli 1997 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott (EGT L 209, 2.8.1997, s. 6).

⁽²⁾ Alla handlingar som rör förfarandet vid alltför stora underskott beträffande Portugal finns på följande webbplats: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/portugal_en.htm

⁽³⁾ Rådets genomförandebeslut 2011/344/EU av den 17 maj 2011 om beviljande av ekonomiskt bistånd från unionen till Portugal (EUT L 159, 17.6.2011, s. 88).

- d) anta nödvändiga varaktiga konsolideringsåtgärder för 2015 för att uppnå underskottsmålet på 2,5 % av BNP. Portugal rekommenderades också att upprätthålla takten i arbetet med att reformera den offentliga finansiella styrningen genom att se över budgetramlagen till slutet av 2013 för att ytterligare förbättra budgetförfarandena och principerna för budgetförvaltning, ansvarsskyldighet, öppenhet och förenkling samt fortsätta sina insatser för att begränsa de ansvarsförbindelser som härrör från statligt ägda företag och offentlig-privata partnerskap.
- (5) I den uppdatering av de ekonomiska utsikterna för Portugal som gjordes i maj 2013 av kommissionens avdelningar och som låg till grund för rådets rekommendation av den 21 juni 2013, gjordes prognosen att den portugisiska ekonomin skulle krympa med 2,3 % under 2013 och därefter växa med 0,6 % och 1,5 % under de två följande åren. Den nominella BNP-tillväxten för 2013 och 2014 beräknades till – 0,6 % respektive 1,8 %, och 2,7 % året därefter.
- (6) I sin rekommendation av den 21 juni 2013 fastställde rådet den 1 oktober 2013 som tidsfrist för att vidta effektiva åtgärder i enlighet med bestämmelserna i artikel 3.4 i förordning (EG) nr 1467/97. I enlighet med artikel 10.2 a i förordning (EU) nr 472/2013 gavs Portugal undantag från skyldigheten att lämna in separat rapportering inom ramen för förfarandet vid alltför stora underskott och rapporterade i stället inom ramen för sitt makroekonomiska anpassningsprogram.
- (7) I senare bedömningar uppmärksammades risken för att rådets rekommendation av den 21 juni 2013 inte skulle komma att följas. Mot bakgrund av sin bedömning av 2015 års stabilitetsprogram, som var den första efter utgången av det ekonomiska anpassningsprogrammet, kom rådet i juli 2015 fram till att det förelåg en risk för att Portugal inte skulle uppfylla stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Även kommissionen fastslog i sitt yttrande om Portugals utkast till budgetplan för 2015 att landet riskerade att inte uppfylla stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Kommissionen påpekade särskilt att det fanns en risk för att det alltför stora underskottet inte skulle kunna korrigeras inom tidsfristen senast 2015. Kommissionen pekade även på otillräcklig insats för strukturella förbättringar jämfört med den som angavs i rekommendationen, vilket visade att det behövdes ytterligare strukturella konsolideringsåtgärder för 2015 för att understödja en trovärdig och varaktig korrigerings av det alltför stora underskottet.
- (8) En ny bedömning av de åtgärder som vidtagits av Portugal för att korrigera det alltför stora underskottet senast 2015 i enlighet med rådets rekommendation av den 21 juni 2013 föranleder följande konstateranden:
- Efter anmälan om 2015 års underskott i de offentliga finanserna och dess validering av kommissionen (Eurostat), uppgick 2015 års underskott till 4,4 % av BNP, vilket är högre än referensvärdet enligt fördraget på 3,0 % av BNP. Skillnaden i förhållande till referensvärdet berodde huvudsakligen på en åtgärd för att stödja den finansiella sektorn i samband med resolutionen av Banif (Banco Internacional do Funchal, SA) i slutet av 2015, vilket hade en negativ inverkan på det offentliga underskottet motsvarande 1,4 % av BNP. Om denna komponent beaktas tillsammans med engångsposter på intäktsidan skulle underskottet exklusive engångsåtgärder fortfarande ligga precis över fördragets referensvärde.
 - Den kumulativa förbättringen av det strukturella saldot under perioden 2013–2015 beräknas till 1,1 % av BNP, vilket är betydligt lägre än de 2,5 % av BNP som rekommenderats av rådet. Efter justering för effekterna av en reviderad potentiell produktionstillväxt och oförutsedda intäktsökningar eller uteblivna inkomster jämfört med det referensscenario som ligger till grund för rekommendationen sjunker siffran för den kumulativa förbättringen kraftigt till – 0,1 % av BNP.
 - Omfattningen av de åtgärder som genomförts fram till juni 2014 låg i linje med målen enligt det makroekonomiska anpassningsprogrammet. Därefter skedde en kraftig minskning av de varaktiga konsolideringsåtgärder som låg till grund för budgetmålen för 2014, från motsvarande 2,3 % av BNP som planerades vid tiden för 2014 års budget, till cirka 1,5 % av BNP i den beräkning som låg till grund för 2015 års budget. Omfattningen av vidtagna åtgärder når därmed inte alls upp till rekommendationens nivå, dvs. att ytterligare åtgärder motsvarande minst 2,0 % av BNP skulle vidtas under 2014. För 2015 minskades omfattningen av varaktiga åtgärder för statsfinansiell konsolidering ytterligare till omkring 0,6 % av BNP i 2015 års budget och det nominella målet sattes till 2,7 % av BNP. De planerade strukturella konsolideringsåtgärderna var därför otillräckliga för att uppnå det rekommenderade underskottsmålet för 2015 på 2,5 % av BNP. Det resulterande underskottet för 2015 bekräftade att de planerade åtgärderna hade varit otillräckliga.
 - Sammanfattningsvis har förbättringen av det nominella underskottet sedan juni 2014 haft sin grund i den ekonomiska återhämtningen och minskade ränteutgifter i ett klimat med låga räntenivåer. Oförutsedda intäkter har inte utnyttjats för en snabbare minskning av underskottet och omfattningen av de strukturella konsolideringsåtgärderna har inte varit tillräcklig för att nå målen.
 - Den offentliga bruttoskulden har i stort sett stabiliserats sedan rådets rekommendation av den 21 juni 2013 och uppgick till 129,2 % av BNP i slutet av 2013, 130,2 % av BNP 2014 och 129,0 % av BNP 2015 enligt kommissionens vårprognos 2016.

- Finanspolitiska strukturreformer har gått framåt på de flesta områden men i olika takt. Budgetramlagen har ändrats och stärkts och träder i kraft fullt ut i september 2018. Stora insatser har gjorts för att bekämpa skattebedrägeri och skattesmitning, och även för att reformera skatteförvaltningen. Pensionssystemets långsiktiga hållbarhet har förbättrats under de senaste åren, men det finns fortfarande utmaningar på kort och medellång sikt. Reformen för att göra det nationella hälso- och sjukvårdssystemet långsiktigt hållbart går framåt i tillfredsställande takt. Reformen har även genomförts under de senaste åren inom offentlig förvaltning för att förbättra hanteringen av de offentliga finanserna på regional och lokal nivå, samt inom offentlig-privata partnerskap och statsägda företag, i synnerhet under det makroekonomiska anpassningsprogrammet.
- (9) Detta leder till slutsatsen att Portugals reaktioner på rådets rekommendation av den 21 juni 2013 har varit otillräckliga. Portugal har inte avhjälpt det alltför stora underskottet senast 2015. De finanspolitiska insatserna ligger betydligt under den nivå som rekommenderades av rådet.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Portugal har inte vidtagit effektiva åtgärder för att följa rådets rekommendation av den 21 juni 2013.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Republiken Portugal.

Utfärdat i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar
P. KAŽIMÍR
Ordförande